

107. EUROPA, VOEG DAAD BIJ WOORD EN RATIFICEER DE HANDELSVERDRAGEN MET ANDERE MIDDENMACHTEN

AI Samenvatting Podcast | In deze aflevering van GeopolitiekNu bespreken Michel Michaloliakos en Rajeew Lachmipersad hoe Europese handelsverdragen zijn uitgegroeid tot een cruciaal geopolitiek instrument, en wat 'strategische autonomie' werkelijk betekent in een wereld van toenemende grootmachtconcurrentie tussen de Verenigde Staten en China.

EU Trade Deals & Strategic Autonomy | Centrale vraag

Hoe kan de Europese Unie haar economische welvaart, geopolitieke invloed en politieke autonomie behouden in een wereld waarin handel steeds vaker wordt ingezet als machtsmiddel?

1. Waarom handelsverdragen nu geopolitiek zijn

- De EU bevindt zich tussen twee grootmachten:
 - China als dominante productiemacht
 - De VS als steeds onvoorspelbaardere handelspartner
- Overmatige afhankelijkheid van:
 - China als fabriek
 - De VS als exportmarkt
 - vormt een strategisch risico.
- Handelsverdragen zijn daarom geen technocratisch beleid meer, maar geopolitieke instrumenten.

2. Wat Europa inbrengt: markt, kapitaal en normen

De EU beschikt over drie unieke machtsbronnen:

1. Markttoegang
 - Eén van de grootste consumentenmarkten ter wereld
2. Kapitaal en investeringen
 - Europese bedrijven en banken kunnen industriële ontwikkeling mogelijk maken
3. Regelgevende macht
 - Europese standaarden op het gebied van milieu, arbeid en veiligheid worden wereldwijd overgenomen

Toegang tot de EU-markt betekent: meebewegen met Europese regels.

3. Strategische autonomie bestaat niet (maar strategische afhankelijkheid wel)

- Volledige autonomie is een illusie.
- Welvaart en veiligheid ontstaan door bewuste, wederzijdse afhankelijkheden.
- Doel van EU-beleid:
 - Niet loskoppelen van de wereld
 - Maar afhankelijk zijn van betrouwbare en diverse partners

Vergelijking:

- Zoals EU-lidstaten onderling afhankelijk zijn geworden om stabiliteit te garanderen.

4. Handel + investeringen = geopolitieke hefboom

Vrijhandel alleen is onvoldoende.

Nodig zijn:

- Europese investeringen in productieketens buiten China
- Lokale verwerking van grondstoffen in partnerlanden
- Overdracht van kennis en technologie

Rol van de overheid:

- Risico's afdekken
- Voorinvesteringen doen
- Privaat kapitaal mobiliseren

Zo ontstaat een partnerschapsmodel, in tegenstelling tot het extractieve Chinese model.

5. Belangrijkste handelsverdragen onder de loep

Chili

- Sleutelpartner voor lithium en koper
- Modern handelsverdrag
- Politieke traagheid bij ratificatie ondermijnt strategische kansen

Mercosur

- Potentieel grootste vrijhandelsakkoord ter wereld
- Grote industriële voordelen
- Politiek gevoelig door landbouw en milieu
- Franse binnenlandse politiek vormt grootste obstakel

Indonesië

- Economische groeier en geopolitieke swing state
- Rijk aan kritieke grondstoffen
- Wil zelf industrie opbouwen
- Kans voor de EU om invloed te verankeren in Zuidoost-Azië

Mexico

- Sterk geïntegreerd in Amerikaanse economie
- Zoekt alternatieven voor overmatige VS-afhankelijkheid
- Strategisch belangrijk voor Europese industrie

India

- Economisch en geopolitiek sleutelpartner
- Grote meningsverschillen over:
 - landbouw
 - patenten
 - klimaatbeleid
- Toch onmisbaar voor Europese langetermijnstrategie

6. Normen, waarden en macht

- Handelsverdragen exporteren Europese normen:
 - arbeidsrechten
 - milieustandaarden
 - consumentenbescherming
- Dit versterkt:
 - democratische middenmachten
 - het multilaterale systeem

7. Het grotere plaatje

De keuze voor Europa is fundamenteel:

- Samenwerken met andere middenmachten
- → invloed, stabiliteit en welvaart

of

- Afwachten en blokkeren
- → toenemende afhankelijkheid van VS of China

Handelsverdragen zijn daarmee:

- Geen economisch detail
- Maar een voorwaarde voor geopolitieke relevantie

Conclusie

Europa redt zich niet alleen, maar zonder actieve handels- en investeringsstrategie verliest het zijn geopolitieke speelruimte.

De kernboodschap van deze aflevering:

Strategische autonomie betekent niet onafhankelijk zijn van iedereen, maar verstandig afhankelijk zijn van de juiste partners.